

در هر یک از اتاق‌های منزل یا محل کار مکانهای امن را تعیین کنید. این مکان می‌تواند زیر یک میز محکم، یا کنار دیوار داخلی به دور از پنجره باشد.

گفتاری از مرجع عالیقدر؛ آیت‌الله سیستانی

آداب زیارت حسینی (ع)

شهروند | کمتر از یک‌ماه تا زمان برپایی بزرگترین راهپیمایی جمعیتی در دنیا باقی مانده است. بزرگترین تجمع جمعیتی که هر سال در اربعین حسینی در کشور عراق برگزار می‌شود. راهپیمایی بزرگ که در متون روایی شیعه بسیار سفارش شده است. طبق آمارهای ارائه شده توسط نهادهای مربوطه، در این چندسال که در اربعین، سنت پیاده‌روی از سر گرفته شده است، هر ساله بر جمعیت راهپیمایان این مراسم معنوی افزوده شده است. به همین منظور «شهروند» در این گزارش به بیان بخشی از رهنمودهای آیت‌الله سیستانی در مورد پیاده‌روی اربعین اشاره کرده است. این مرجع عالیقدر چندسال گذشته در پاسخ به گروهی از شیعیان در استفتائیی خواستار رهنمود پدیده این مرجع شیعی برای تشریف به زیارت اربعین به چند شاخصه مهم اشاره فرمودند که می‌توان از این امور برای درک معنوی بیشتر از این سفر زیارتی استفاده کرد. آن‌چه در ادامه می‌آید بخشی از توصیه‌های این مرجع عالیقدر است.

رعایت ادب

شایسته است مؤمنانی که خداوند توفیق شرکت در این زیارت شریف را به ایشان عنایت فرموده، توجه کنند که خدای تبارک و تعالی از میان بندگان خویش، پیامبران و اوصیایی را برگزیده تا پیشوا و حجت مردمان باشند و مردم از رهگذر تعالیم ایشان هدایت یابند و از اعمالشان تبعیت کنند. خداوند مؤمنان را از آن رو به زیارت مشاهده متبر که ایشان تشویق کرده است که یادشان جاودانه بماند و جایگاهشان اعتلا یابد، و چون آن بزرگواران نمونه اعلای بندگی خدای سبحان و جهاد در راه او و فداکاری برای دین استوارش بوده‌اند، این امر سبب به یاد آوردن خدای متعال و آموزه‌ها و احکام او برای مردم باشد.

بنابراین، از لوازم این زیارت آن است که زائر علاوه بر یادآوری جانفشانی‌های امام حسین (ع) در راه خداوند متعال، تعالیم دین حنیف از جمله نماز، حجاب، اصلاح، گذشت، بردباری و ادب و قوانین آموش و دیگر مفاهیم پسندیده را رعایت کند تا زیارتش گامی در مسیر تربیت نفس برای پذیرش این امور و تثبیت آثار آن تا زیارت‌های بعدی باشد. چنین است که شرکت در این مراسم به منزله حضور در مجالس تعلیم و تربیت امام (ع) خواهد شد.

عمل به دستورات اهل بیت (ع)

گو این که ما محضر اهل بیت (ع) را در ک نکرده‌ایم تا آموزه‌های ایشان را از حضور خودشان فرا بگیریم و به دست آن بزرگواران تربیت شویم، ولی خداوند متعال تعالیم و رفتار آنها را بر ایمان حفظ کرده و ما را به زیارت آستان ایشان ترغیب فرموده، تا آنان نمونه‌هایی ممتاز برای ما شوند، و همان گونه که معاصران ایشان را که با آن بزرگواران زیسته‌اند، به محک امتحان کشیده، خواسته است تا میزان صداقت ما را در آرزوی زیستن در کنار آنان و پاسخگویی به آموزه‌ها و اندرزهایشان بیازماید. پس باید مراقب باشیم که مبادا آرزوی ما در زمینه درک محضر آن بزرگان صادقانه نباشد، و باید بدانیم که اگر مطابق خواسته ایشان رفتار کنیم، امید می‌رود که با یارانشان محشور شویم؛ زیرا از امیرمؤمنان (ع) روایت است که در جنگ جمل فرمود: «مروز کسانی با ما همراه شده‌اند که هنوز در صلب پدران و رحم‌های مادرانشان هستند». بنابراین بر هر یک از ما که آرزوی صادقانه داشته باشد، عمل به تعالیم و تبعیت از ایشان، و پرورش با روش تربیتی و بهره‌مندی از آداب آنان دشوار نیست.

«نماز» برترین طاعت هاست

خدا را خدا را در نماز! که نماز، آن گونه که در حدیث شریف آمده، ستون دین و معراج مؤمنان است و اگر پذیرفته شود، سایر اعمال پذیرفته است و اگر مقبول نیفتد، دیگر اعمال مردود خواهد شد. سزاوار است که

مؤمن به ادای نماز در اول وقت پایبند باشد؛ چرا که محبوب‌ترین بندگان در نزد خدا کسی است که به فراخوان نماز پاسخی سریع تر دهد، و شایسته نیست که مؤمن در اول وقت نماز، به عبادت دیگری بپردازد، زیرا نماز برترین طاعت هاست. از اهل بیت (ع) روایت است که: «شفاعت ما به کسی که نماز را سبک شمارد، نخواهد رسید» و پیامون توجه خاص امام حسین (ع) به نماز در روز عاشورا نقل شده است که آن حضرت به کسی که زمان فرارسیدن اول وقت نماز را یادآور شد، فرمود: «نماز را به یاد آوردی، خداوند تو را از نمازگزاران ذاکر قرار دهد» و پس از این سخن، زیر بارانی از تیر، به نماز ایستاد.

خداوند عمل خالص را می‌پذیرد

خدا را خدا را در اخلاص! که ارزش و برکت عمل انسان به میزان اخلاص او برای خداوند متعال است؛ زیرا خداوند جز آن عملی را که خالص برای او و پاک از نیت غیر باشد، نمی‌پذیرد. از پیامبر اکرم (ص) روایت است که هنگام مهاجرت مسلمانان از مکه به مدینه فرمود: «هر که برای خدا و رسولش هجرت کند، هجرتش به سوی او خواهد بود، و هر که برای بهره‌مندی از دنیا هجرت نماید، سوی دنیا مهاجرت کرده است. خداوند به میزان اخلاص در عمل، پاداش آن را چندان فزونی دهد که تا هفتصد برابر شود و خدا برای هر کس که بخواید، پاداش مضاعف منظور فرماید». پس بر زائران است که در مسیر خویش، ذکر خدای متعال را بسیار بگویند و در هر گام و هر عمل خود اخلاص را در نظر داشته باشند و بدانند که خداوند متعال نعمتی همتای اخلاص در عقیده و گفتار و رفتار را به کسی عنایت نفرموده است و عمل تهی از اخلاص با پایان زندگی دنیوی تمام می‌شود، در حالی که عمل مخلصانه، هم در این دنیا و هم پس از آن، جاودان و مبارک خواهد ماند.

رعایت پوشش و حجاب

خدا را خدا را در رعایت پوشش و حجاب. که از مهم‌ترین چیزهایی است که اهل بیت (ع) حتی در سخت‌ترین شرایط کربلا به آن توجه داشته و خود والاترین الگوی آن بوده‌اند. ایشان به اندازه آزاری که از هتک حرمت خود دیدند، از هیچ رفتار دشمن آزرده نشدند. لذا بر همه زائران و به‌ویژه بر بانوان زائر فرض است که شرایط عفاف را در رفتار و نوع پوشش و ظاهر خود حفظ کرده‌وا و هر چه این امر را خدشه‌دار می‌کند (مانند پوشیدن لباس‌های تنگ و اختلاط‌های زشت و استفاده از زیورآلات ناروا) بپوشند، بلکه سزاوار است که به منظور منزه نگه داشتن این مراسم مقدس از شائبه‌های ناپسند، تا حد امکان، بالاترین مراتب عفاف را رعایت کنند. از درگاه خداوند متعال مسألت داریم که در دنیا و آخرت، مقام پیامبر مصطفی (ص) و اهل بیت مطهرش (ع) را به برکت فداکاری‌هایی که در راه او به عمل آوردند و برای هدایت خلقتش کوشیدند، فزونی بخشند و همان گونه که بر برگزیدگان پیشین، به‌خصوص بر ابراهیم و خاندان ابراهیم درود فرستاده است، درود خود بر ایشان را بیفزاید.

از خداوند متعال همچنین مسألت داریم که به زیارت زائران حضرت اباعبدالله‌الحسین (ع) برکت دهد و آن را به بهترین نحوی که عمل بندگان صالح خویش را می‌پذیرد، قبول فرماید. تا در مسیر و سیره خود در این زیارت و در باقی ایام زندگانی الگویی برای دیگران شوند و آنان را به سبب ولایت اهل بیت پیامبر (ص) و پیروی از سیره و تبلیغ رسالت ایشان پاداش خیر عطا کند. باشد که در روز قیامت که هر یک از مردم با امام خویش خوانده می‌شود، ایشان با اهل بیت (ع) خوانده شوند و کسانی که در این راه به شهادت می‌رسند، به دلیل جانبازی‌هایی که به عمل آورده و ستم و آزاری که به خاطر محبت ایشان به جان خریدند، با حسین (ع) و یارانش محشور شوند؛ انه سمیع مجیب.

بیانات رهبر معظم انقلاب در باره پیاده‌روی اربعین

پیاده‌روی اربعین حرکت عشق و ایمان

گرچه دوریم به یاد تو سخن می‌گوییم

این روزها روزهای نزدیک به اربعین است. پدیده بی‌نظیر و بی‌سابقه‌ای هم در این سال‌های اخیر به وجود آمده و آن، پیاده‌روی میان نجف و کربلا یا بعضی از شهرهای دورتر از نجف تا کربلا است؛ بعضی از بعضی از مرز، بعضی از شهرهای دیگر، پیاده راه می‌افتند و حرکت می‌کنند. این حرکت، حرکت عشق و ایمان است؛ ما هم از دور نگاه می‌کنیم به این حرکت، و غبطه می‌خوریم به حال آن کسانی که این توفیق را پیدا کردند و این حرکت را انجام دادند:

بُعد منزل نیوَد در سفر روحانی
۱۳۹۴/۹/۹

«عبدالله»؛ نخستین زائر

مهم‌ترین دلیل بزرگداشت اربعین سیدالشهدا (ع) روایتی از امام عسگری (ع) است که فرموده است: نشانه‌های مومن پنج چیز است که یکی از آنها زیارت اربعین است. اما درباره منشأ اهمیت اربعین در منابع کهن شیعه باید گفت که به این روز از دو جهت توجه شده است؛ یکی از جهت بازگشت اسرا از شام به مدینه و دیگری به سبب زیارت قبر سیدالشهدا (ع) توسط جابر بن عبدالله‌انصاری، از اصحاب بر جسته رسول خدا (ص) و امیرالمومنین (ع). شیخ مفید، شیخ طوسی و علامه حلی (قدس سره) در این باره نوشته‌اند: «روز بیستم صفر روزی است که حرم امام حسین (ع) از شام به سوی مدینه بازگشتند. همچنین در این روز جابر بن عبدالله‌انصاری، صحابی رسول خدا (ص)، برای زیارت امام حسین (ع) از مدینه به کربلا آمد و او نخستین کسی بود که قبر امام حسین (ع) را زیارت کرد.» در طول سال‌ها پیاده‌روی اربعین حسینی در منظر علما و اولیای اسلام اهمیت و جایگاه ویژه‌ای داشته است، امروز نیز شاهد هستیم میلیون‌ها انسان با پای پیاده از نجف اشرف به سوی کربلا رهسپار می‌شوند، این سنت حسنه نیز در سال‌های حضور ائمه معصومین (ع) با وجود حکومت سفاک و خونریز اموی و عباسی انجام شده است. در ادامه دو خاطره از زبان دو عالم معاصر شیعه از راهپیمایی اربعین را می‌خوانیم.

اهمیت میهمانی کردن زائر امام حسین (ع)

آیت‌الله ناصر مکارم شیرازی نیز در دوران طلبگی سال‌های ۱۳۶۹ تا ۱۳۷۰ هجری قمری در نجف اشرف ساکن بوده است. این مرجع تقلید دو بار توفیق پیاده‌روی از نجف تا کربلا را داشته است. وی با پای برهنه از مسیر شط (رودخانه) که حدود ۲۰ کیلومتر طولانی‌تر از مسیر کنونی نجف کربلاست و حدود ۳ روز به طول می‌انجامید، به زیارت اباعبدالله‌الحسین (ع) مشرف شدند. آیت‌الله مکارم شیرازی با اشاره به خاطره پیاده‌روی از نجف به سوی کربلا می‌گوید: «وقتی به یکی از این مُضیف‌ها رسیدیم، صاحب مضیف دعوت و اصرار کرد که میهمان او بشویم و آن‌جا استراحت کنیم، به او توضیح دادیم که، چون امروز کم راه رفته‌ایم و باید مسافت بیشتری را طی کنیم، فرصت ماندن نداریم، پس از کمی اصرار او و امتناع ما، ناگهان صاحب مضیف که معلوم بود چند وقتی است که میهمان برایش ترسیده و از این بابت خیلی ناراحت است، ناگهان چاقوبیش را در آورد و تهدید کرد که من مدتی است میهمان برایم نیامده است و شما حتماً باید میهمان ما بشوید! این قدر میهمانی کردن زائر امام حسین (ع) در نزد اینها اهمیت و ارزش داشت. البته بالاخره بعد از این که توضیح بیشتری برایش دادیم و قول دادیم که از طرف او زیارت کنیم، اجازه داد که ما برویم.»

خاطره آیت‌الله بهجت از پیاده‌روی اربعین

حضرت آیت‌الله بهجت، با اشاره به این که اربعین حسینی (ع) فرصت مناسبی برای معرفی امام حسین (ع) به عالم است، با نقل خاطره‌ای، بر اهمیت این رویداد اشاره داشته‌اند. آیت‌الله محمدتقی بهجت فومنی در یکی از کلاس‌های درس خارج فقه خود، خاطره‌ای از اربعین حسینی را نقل می‌کنند: «در اتومبیلی بودیم بین کربلا و نجف، یک جوانی هم همراه ما بود. دید عده‌ای دارند پیاده برای کربلا می‌آیند، کوچک بود، نمی‌دانست که اصل پیاده‌روی خودش فضیلت دارد و گفت، اگر اینها ندارند ماشین کرایه کنند، چرا خودشان را اذیت می‌کنند. در صورتی که نمی‌دانست اصل پیاده‌رفتن خودش فضیلت دارد، «أفضل الأعمال أحمرها»؛ «برترین اعمال سخت‌ترین آنهاست»؛ اینجاست قضیه امام مجتبی سلام‌الله‌علیه در مسیر مدینه به مکه تداعی می‌کند، که در روایت آمده است «یسئق المحامل بین یدیه»؛ «در حالی که محمل‌ها به همراهش بود، اما پیاده به سوی حج مشرف می‌شد.»

